

Posudek oponenta na bakalářskou práci

Lucie Chlpková, *Mediální reprezentace na příkladu fenoménu domácího porodu* (2015)

Záměr a charakter předložené práce:

Práce je věnována mediální reprezentaci na příkladu fenoménu domácího porodu. První část práce představuje teoretická východiska tematiky mediální reprezentace, dále se věnuje konstrukci mediální a sociální reality, výběru a nastolování témat mediální agendou a vlivu na příjemce. Druhá část práce se zabývá fenoménem domácího porodu, a to v rozmanitých ohledech, např. intimity, dějin porodnictví, současné legislativy aj. Závěrečná část práce analyzuje vybrané mediální podání tematiky domácího porodu, a to na třech typech médií.

Komentář:

Práce je celkově slušně zpracovaná, zřejmě odpovídá metodickým i věcným standardům v daném oboru a naplňuje požadavky na úspěšnou bakalářskou práci v rámci humanitního studia.

Z formálních či stylistických hledisek lze vytknout jen některé formulace, které postrádají gramatickou a potažmo věcnou koherenci (např. s. 3, 36 aj.).

Ohledně celkového záměru pro mne ovšem vyvstává jedna nejasnost. Je primárním záměrem autorky tematika mediální reprezentace (resp. tvorba mediální reality), nebo tematika domácích porodů a dějin porodnictví, nebo nějaká jiná (genderová, psychologická, mocenská)? Z úvodní formulace záměru se zdá, že klíčový zájem autorky je problematika mediální reprezentace, přičemž tematika domácího porodu je pouze příkladem, na kterém se má ukázat, jak mediální reprezentace pracuje. V průběhu práce však do popředí vyvstane jako klíčové spíše téma domácích porodů a dějiny porodnictví vůbec, takže se zdá, že původní motiv mediální reprezentace má pouze rozšířit perspektivy problematiky porodnictví a domácího porodu.

Dokonce prostřední část práce, věnující se právě dějinám porodnictví, je podle mého soudu i nejsilnější částí práce. Závěr práce, vracející se k problematice mediální reprezentace, pak vyznívá už jen jako ilustrativní dodatek, jehož výsledky lze předjímat již na základě první a druhé části práce.

Pokud by základním zájmem autorky byla tematika mediální reprezentace a mediální konstrukce světa, stálo by za to celou první část práce prohloubit o reflexi toho, jak je něco takového vůbec možné. To znamená o reflexi či alespoň o naznačení nějaké teoretické úvahy nad tím, jaké jsou *apriorní umožňující předpoklady* něčeho takového jako je podílení se na tomto konstruování a jeho společného sdílení.

S tím souvisí i to, že autorka ne příliš kritickým způsobem pracuje s motivem jazyka a řeči, případně se vztahem jazyka (či řeči) a skutečnosti. Občas se zdá, že autorka počítá s něčím takovým jako je *věc (realita) sama o sobě* (viz např. kap. 1.1, s. 8, 12 aj.) a *věc pro nás*, vytvořená mediální konstrukcí.

Při prolínání motivů mediální konstrukce a porodů se autorka občas dopustí nepodloženého úsudku, když např. dopředu bez empirického dokladu předjímá, jak bude nějaká výpověď působit na příjemce (např. s. 16, 22). – Obdobně, když autorka s něčím vyjadřuje souhlas, tak by měl být nějak zdůvodněn či doložen (s. 45).

Co se týče popisovaného dějinného vývoje porodnictví, tak některé pasáže vyznívají tak, že institucionalizace porodů odebrala rodičkám možnost rozhodovat se o své mateřské a porodní péči (např. s. 39). Čili jakoby žena možnost tohoto rozhodování *ztratila*. Měla však takovou možnost v předcházejících dějinných obdobích?

Tvrzení, že ženy u nás mají jen minimální možnost volby místa a způsobu porodu (s. 46), mi přijde přehnaný. Vyznívá to, jakoby se od předlistopadové éry nic nezměnilo. To by pak ani neodpovídalo tomu, co autorka referuje v části věnované dějinnému vývoji porodnictví. Autorka by měla některá nekriticky převzatá tvrzení důsledněji konfrontovat i s jinou literaturou a stávající praxí, aby nepodléhala v některých svých vývodech také již jisté mediální realitě vytvářené zvoleným typem odborné literatury.

Co se týče sledované diskuse mezi zastánci a odpůrci domácích porodů, tak nemožnost nějaké shody je zjevně dána tím, že obě skupiny vycházejí ze zcela odlišných ideových premis a pohybují se tak v jiných diskurzech s jinými kritérii. Je otázkou, zda by např. lékař, když bude mluvit právě ze své perspektivy lékaře, mohl mluvit v jiném diskursu než v tom, který se staví k domácím porodům skepticky. (Srov. s. 48.) A opačně, zda zastánci domácích porodů jako jejich zastánci mohou vystoupit ze svého diskursu. Lze najít nějakou společnou platformu, kde by se tato diskuse dala smysluplně vést?

Třetí část práce je představena jako analýza vybraných tří typů médií ohledně jejich reprezentace domácích porodů. Spíše než o analýzu však jde o ilustraci rozdílných způsobů reprezentace. „Výsledky“ analýzy jsou tak už předem dány v první části práce.

Celkové hodnocení:

Celkově předloženou práci doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím mezi „velmi dobrá“ a „výborná“.

V Praze 28. srpna 2015

Mgr. Jaroslav Novotný, Ph.D.